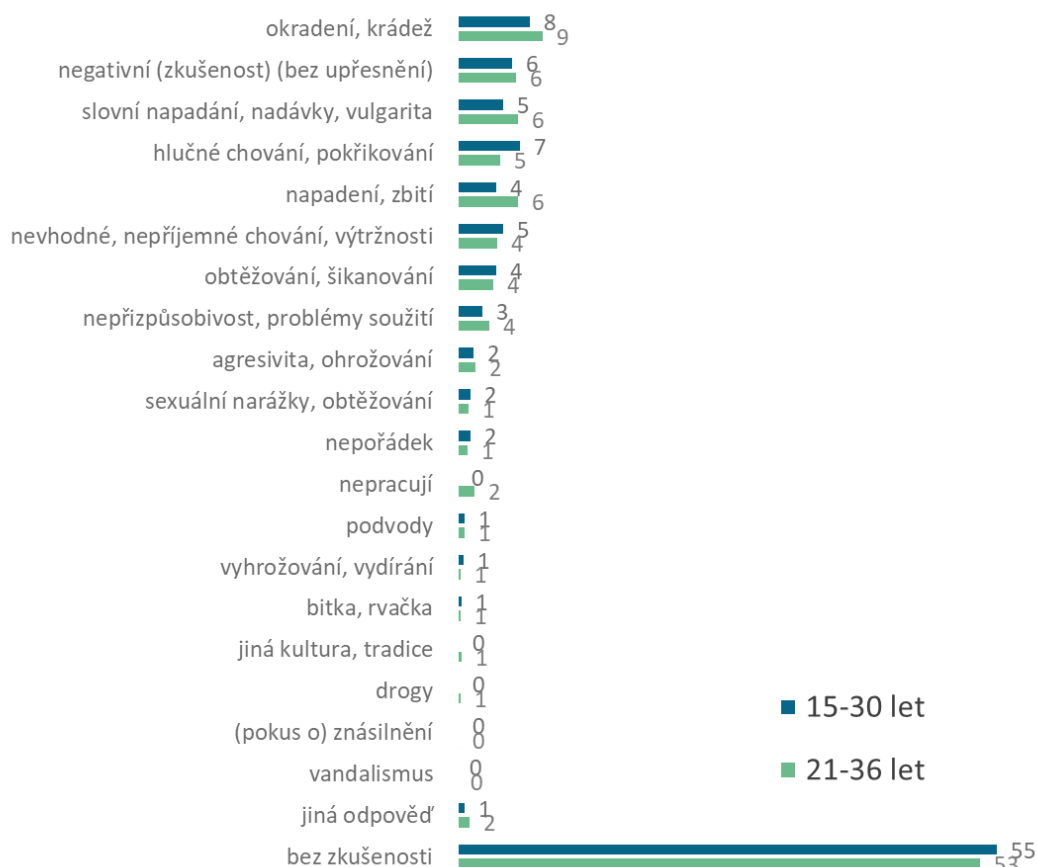

OSOBNÍ ZKUŠENOST

Graf č.21: Osobní negativní zkušenosti s příslušníky minorit

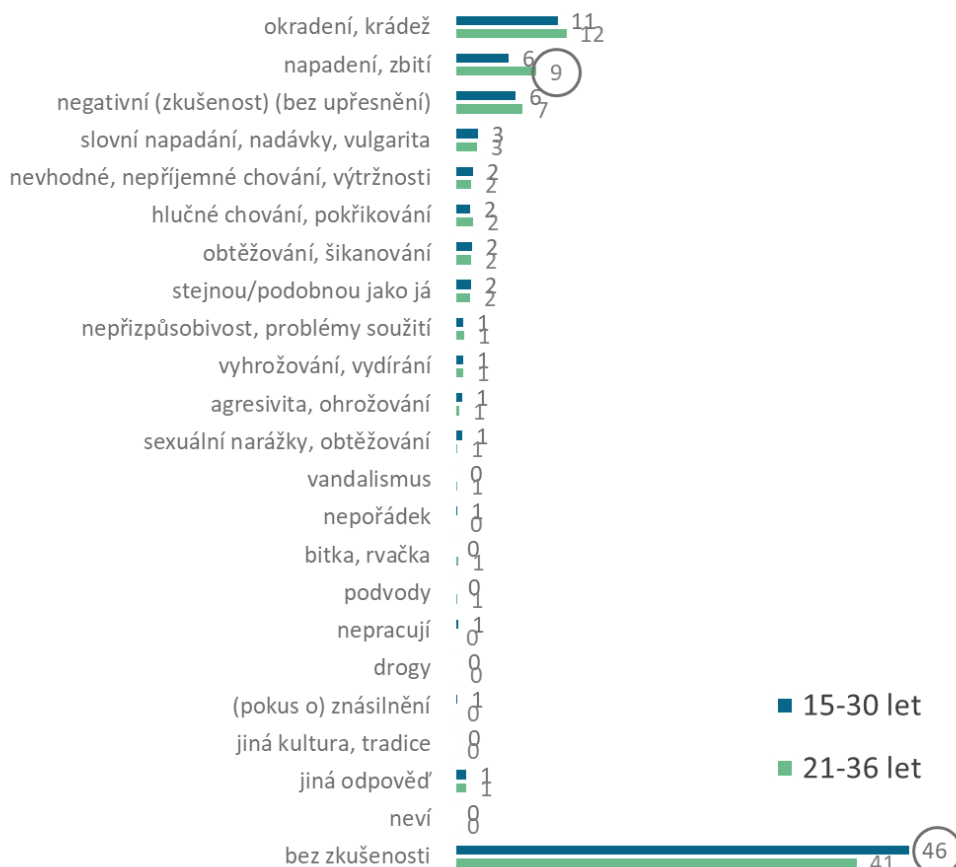
M6A. Máte Vy osobně osobní negativní zkušenost s příslušníkem nějaké menšiny? Pokud ano, popište jakou:

N 15-30 let = 1008, N 21-36 let = 1004; graf zobrazuje údaje v %

Osobní negativní zkušenost s příslušníkem nějaké minority udává necelá polovina obou zkoumaných skupin. Ti, kdo negativní zkušenost mají, udávají nejčastěji, že se jednalo o to, že byli okradeni, o negativní zkušenost bez bližší specifikace, a dále, že se setkali se slovním napadáním, urážkami a vulgaritou, zároveň se také setkali s hlučným chováním a pokřikováním. 4 %, resp. 6 % udává, že byli napadeni, či zbiti, podobný podíl má i zkušenost s výtržnostmi, či s obtěžováním a šikanou. Zmíněno bylo také sexuální obtěžování a narážky.

Zkušenosti se částečně liší genderově – muži častěji udávají zkušenost s okradením (10 %) a také napadením/zbitím (7 %), ženy častěji udávaly hlučné chování a pokřikování (7 %) a také zkušenost se sexuálními narážkami a obtěžováním (3 %).

Graf č. 22: Zprostředkovaná negativní zkušenosti s příslušníky minorit

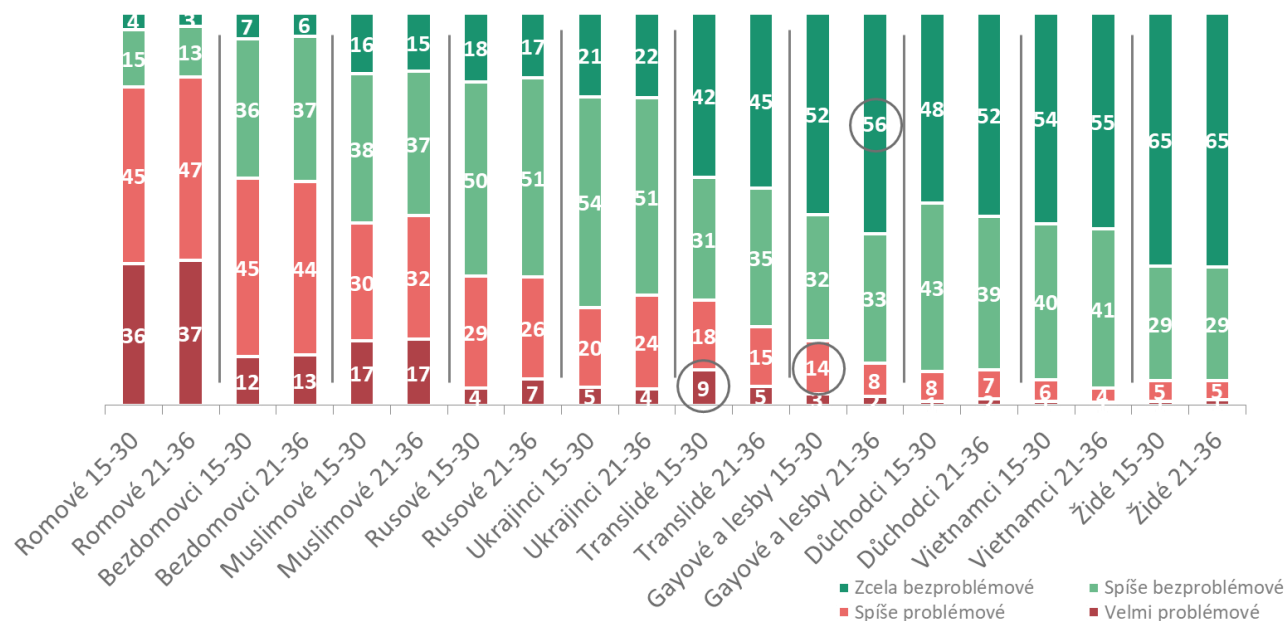
M6B. Má některý z Vašich známých osobní negativní zkušenost s příslušníkem nějaké menšiny? Pokud ano, popište jakou:
 N 15-30 let = 1008, N 21-36 let = 1004; graf zobrazuje údaje v %

U zprostředkované zkušenosti vidíme cca o 10 % nižší podíl těch, kteří žádnou zkušenost nemají – to je logické, protože mít zprostředkovanou zkušenost (tedy vyprávěnou někým z přátel a známých) je pravděpodobnější, než mít vlastní zkušenost. Rozdíl je tu patrný také mezi skupinou 15-30 let a 21-36 let – v druhé skupině má zkušenost vyšší podíl lidí – pravděpodobně je to dáno tím, že jsou starší a uběhlo tedy během jejich života více času, kdy mohlo k takovým událostem dojít.

Nejčastější zkušeností je zde, stejně jako v případě osobní zkušenosti, okradení. Následuje napadení a zbití, které je mezi osobními zkušenostmi až na pátém místě a pak je to negativní zkušenost bez upřesnění. Ostatní události mají jen velmi nízké zastoupení.

SOUŽITÍ VĚTŠINOVÉ SPOLEČNOSTI S RŮZNÝMI SKUPINAMI

Graf č. 23: problémovost soužití s různými skupinami

P01. Jak hodnotíte soužití většinové společnosti s následujícími skupinami?

N 15-30 let = 1008, N 21-36 let = 1004; graf zobrazuje údaje v %

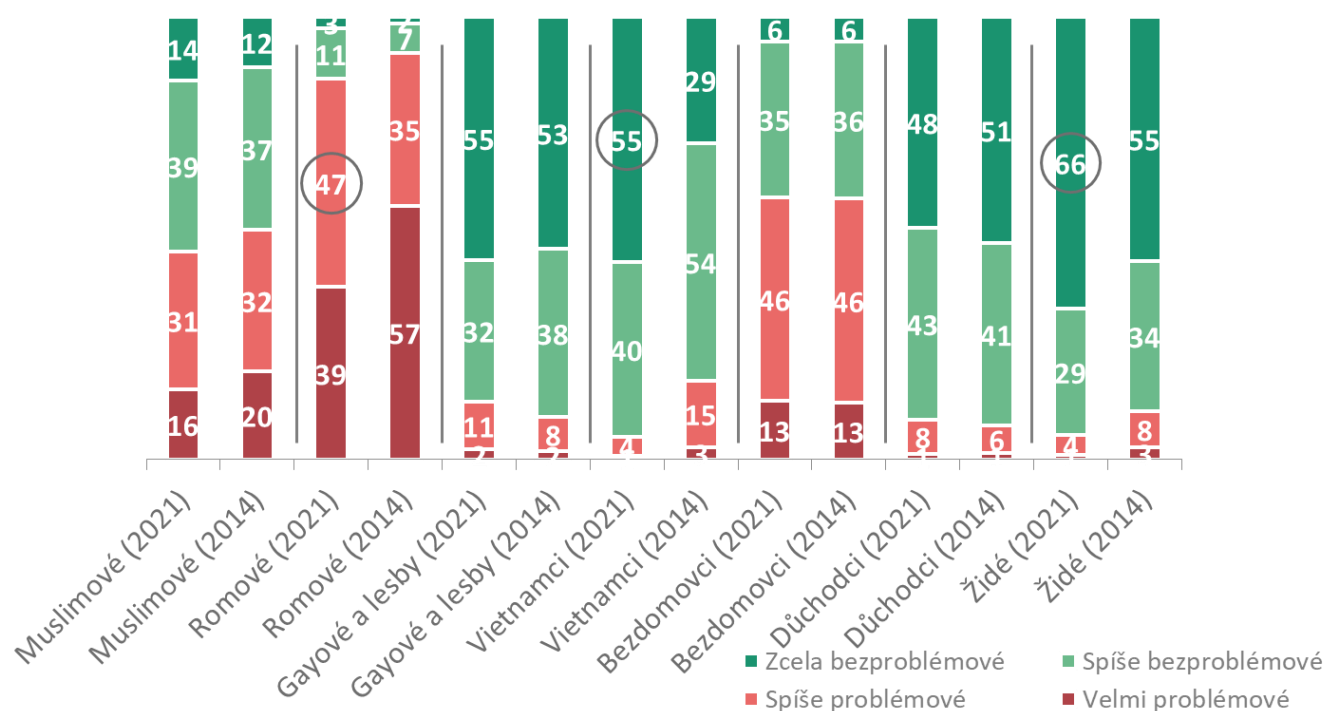
Obecně je za nejproblematictější považováno soužití s Romy, bezdomovci a Muslimy, přibližně 1/3 lidí pak považuje za problematické také soužití s Rusy a Ukrajinci, menší část poté s LGBT lidmi – trans-lidmi a gayi a lesbami. Pouze minimálně jsou jako problematictí vnímáni důchodci (senioři), Vietnamci a Židé.

Mezi oběma zkoumanými skupinami najdeme pouze minimální rozdíly, rozdíl se překvapivě projevuje u LGBT lidí, kdy lidé ve věku 15-30 let v o něco větším podílu oproti skupině 21-36 let, i když v celku stále spíše nízkém, odpovídali, že považují za problematické soužití s trans-lidmi, gayi a lesbami. Toto překvapivé zjištění lze pravděpodobně připsat výrazné viditelnosti

těchto témat mezi nejmladší generací, která zároveň může určité části této generace vadit, případně ji může ovlivňovat nějaká osobní negativní zkušenost.

Ženy mírně problematičtěji hodnotí soužití s Romy, Muslimy a Ukrajinci. Naopak méně problematicky poté hodnotí gaye, lesby a trans-lidi. Soužití s Romy následně jako více problematické hodnotí vysokoškoláci (89 %) a lidé s maturitním vzděláním (86 %), oproti lidem bez maturity (79 %) a lidem se ZŠ vzděláním (68 %). Podobný vzorec vidíme i u soužití s bezdomovci, kdy jej vysokoškoláci hodnotí jako problematické v 61 % a lidé se středoškolským vzděláním bez maturity v 52 %. Naopak problematičtěji hodnotí lidé se středoškolským vzděláním bez maturity soužití s Ukrajinci (36 %), pravděpodobně proto, že pro ně mohou představovat konkurenci na trhu práce.

Graf č. 24: problémovost soužití s různými skupinami 2021 vs. 2014

P01. Jak hodnotíte soužití většinové společnosti s následujícími skupinami?

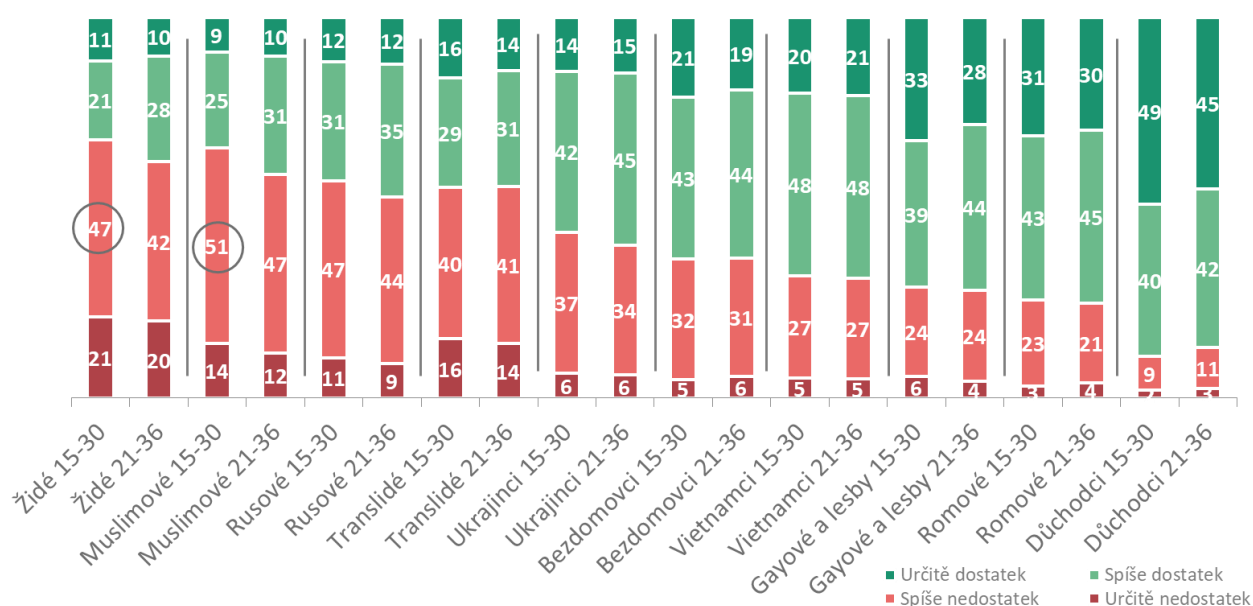
2021 N = 1343, 2014 N = 1000; graf zobrazuje údaje v %

V roce 2014 byly v rámci této otázky testovány jen skupiny Muslimové, Romové, gayové a lesby, Vietnamci, bezdomovci, důchodci a Židé.

U bezdomovců a důchodců prakticky nedošlo od roku 2014 ke změně, u muslimů došlo k velmi mírnému pozitivnímu posunu, u gayů a leseb naopak k velmi mírnému zhoršení.

Výraznější změny najdeme u Romů, kde došlo zejména k posunu z kategorie „Velmi problémové“ do „Spíše problémové“. U Vietnamců došlo k výraznému nárůstu těch, kdo soužití hodnotí jako „Zcela bezproblémové“ a k celkovému úbytku těch, pro které je obecně problémové. Pozitivní posun zaznamenali i Židé, kde rovněž došlo k nárůstu těch, kteří hodnotí soužití jako „Zcela bezproblémové“.

Graf č. 25: hodnocení dostatku informací o životě skupin v ČR

PO2. Kolik máte informací o následujících skupinách a jejich životě v ČR?

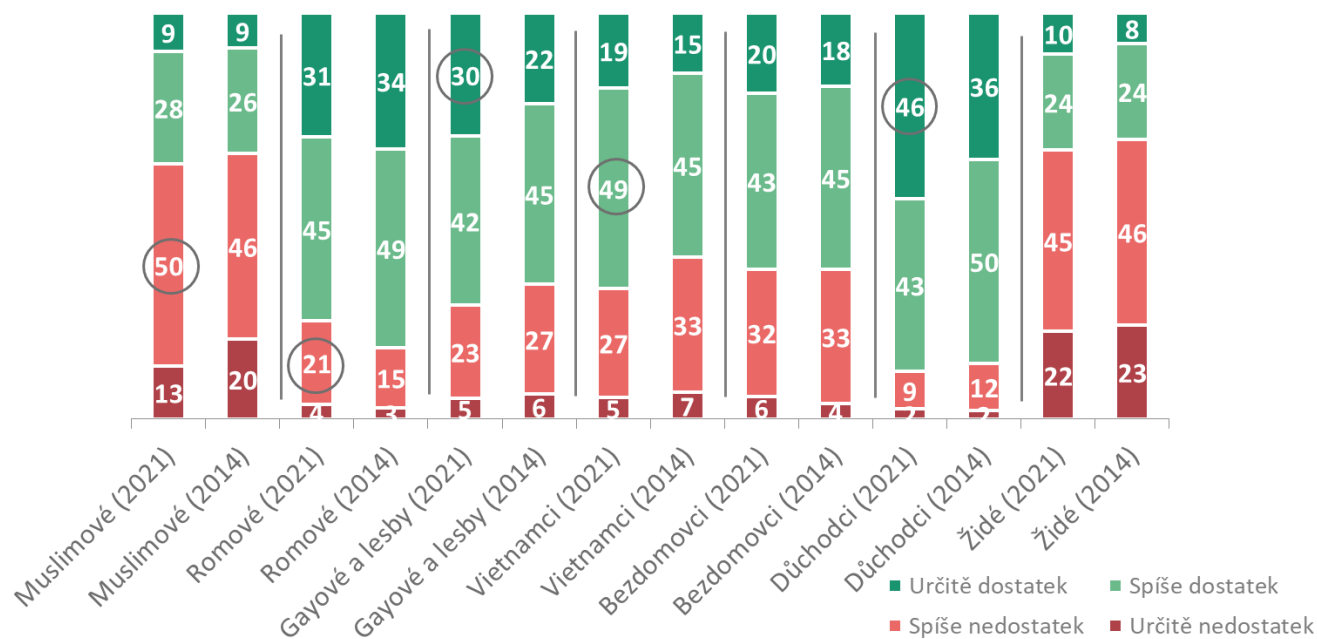
N 15-30 let = 1008, N 21-36 let = 1004; graf zobrazuje údaje v %

Lidé nejvíce postrádají informace o životě v ČR u náboženských skupin, tedy Židů a Muslimů (tento nedostatek přitom silněji pociťují lidé ze skupiny 15-30 let). Dále jsou to Rusové a trans-lidé a s mezerou za těmito skupinami Ukrajinci, bezdomovci, Vietnamci, gayové a lesby, Romové a nejmenšímu podílu lidí chybí informace o životě důchodců (seniorů).

V tomto ohledu je zajímavé srovnat, že u dvou skupin, u nichž bylo soužití chápáno jako ve velké míře problematické, mají lidé zároveň většinou pocit, že o jejich životě mají dostatek

informací – to se týká bezdomovců a Romů. U další skupiny, s níž bylo soužití hodnoceno jako problematické, a sice Muslimů, naopak respondenti většinově přiznávají, že dostatek informací nemají. Zajímavá je také situace u Židů, s nimiž bylo soužití hodnoceno jako nejméně problematické, a zároveň většina lidí říká, že nemá o jejich životě v ČR dostatek informací.

Graf č. 26: hodnocení dostatku informací o životě skupin v ČR 2021 vs. 2014

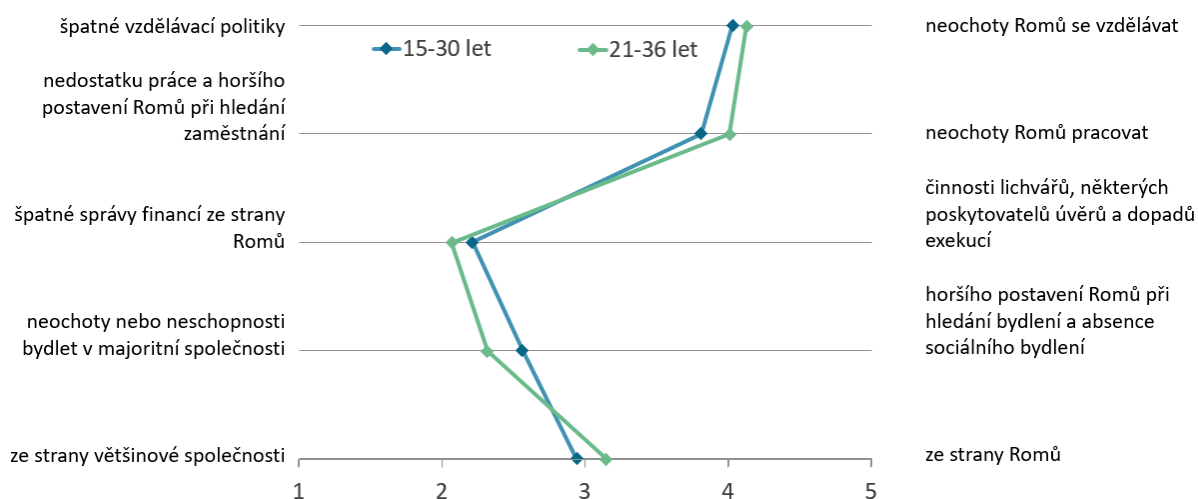

P02. Kolik máte informací o následujících skupinách a jejich životě v ČR?

2021 N = 1343, 2014 N = 1000; graf zobrazuje údaje v %

Obecně hodnocení dostatku informací o různých společenských minoritách zůstává podobné jako v roce 2014, nicméně v některých položkách se nyní lidé domnívají, že je jejich povědomí lepší – to je případ gayů a leseb, důchodců a také Vietnamců. U muslimů došlo k posunu z „Určitě nedostatek“ k „Spíše nedostatek“ informací. Naopak u Romů došlo ke zvýšení podílu těch, kdo přiznávají, že o této skupině mají nedostatek informací.

Graf č. 27: stereotypy ve vnímání Romů v hlavních cílových skupinách

P04A. Nízké vzdělání mnoha Romů je důsledek zejména ... P04B. Velká nezaměstnanost Romů je důsledek zejména ... P04C. Zadluženost některých Romů je důsledek zejména ... P04D. Časté vyloučení Romů (bydlení v ubytovnách, sociálně vyloučených oblastech apod.) je důsledek zejména ... P04E. Projevy rasismu existují zejména ...
 N = 818 (15-30 let); N=840 (21-36 let); (pouze ti, kdo nehodnotili soužití s Romy jako zcela bezproblémové); graf zobrazuje průměry na škále 1-5

U sady otázek P04, zaměřených na vnímání Romů v různých sociálních kontextech, vidíme opět v průměru větší míru stereotypního vnímání ze strany starších respondentů 21-36 let. Ti častěji zastávají názor, že nízké vzdělání Romů je zapříčiněno spíše neochotou vzdělávat se než vzdělávacími politikami, podobně je to s vysokou nezaměstnaností Romů. Tu starší respondenti také častěji připisují neochotě Romů pracovat.

Celkově vidíme, že průměrné odpovědi u každé z otázek jsou ve starší skupině 21-36 let vychýleny více k názorům, které vyjadřují, že obtíže během životní dráhy si zapříčiňují Romové samotní. Naopak mladší cílová skupina 15-30 let se pohybuje v průměru vždy blíže k empatičtějším náhledům na danou situaci ať už se jedná o školství či finanční situaci Romů.

Ačkoli vidíme rozdíly v postojích cílových skupin, je třeba si také všimnout, že v obou cílových skupinách se průměrné odpovědi pohybují v intervalu, který značí negativní náhled na Romy. Do negativních intervalů spadají průměrné odpovědi obou skupin jak v otázce vzdělávání, tak zaměstnanosti Romů (průměry 4,03 pro 15-30 let a 4,13 pro 21-36 let), což značí příklon

k výkladu, že Romové mají nízké vzdělání kvůli své neochotě se vzdělávat, nikoli z důvodu nevhodných vzdělávacích politik.

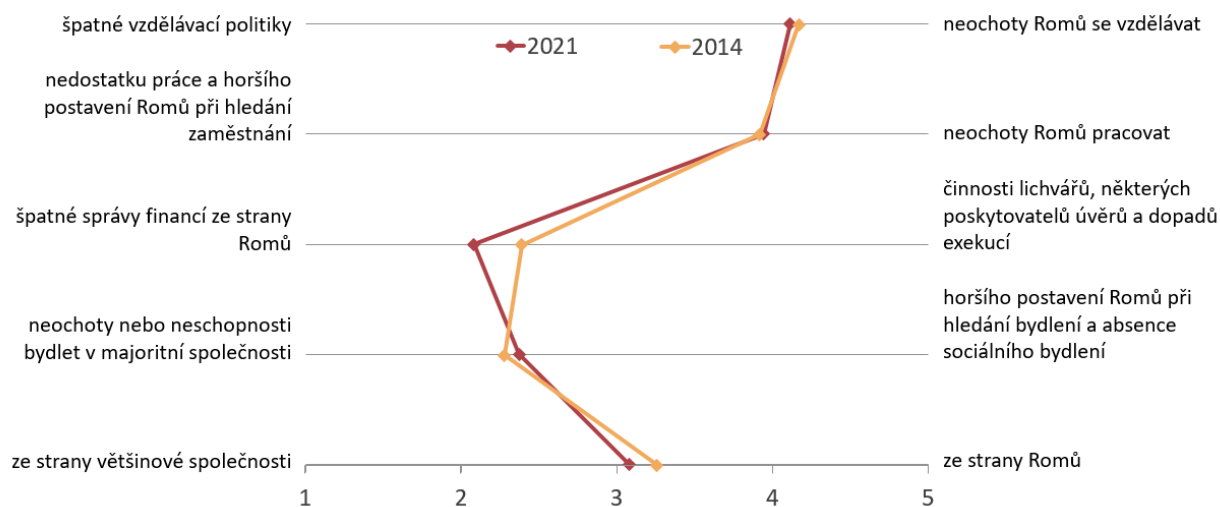
V otázce zaměstnanosti Romů vidíme mírný posun ke středu škály, tzn. méně přesvědčených o tom, že vysoká nezaměstnanost je způsobena neochotou pracovat. Stále ale názor, že Romové pracovat nechtějí, a proto je mezi nimi vysoká nezaměstnanost, zastává 64 % lidí ve věku 15-30 let a 72 % skupiny 21-36 let.

Odpovědi se také mírně blíží ke středu škály u otázky na finanční situaci Romů. Většina obou cílových skupin má opět za to, že špatná finanční situace Romů je způsobena jimi samotnými, tzn. jejich špatným zacházením s financemi. Tento názor zastává 65 % mladých mezi 15-30 lety a 70 % mezi 21-36 lety.

O něco empatičtější jsou mladí lidé, pokud jde o téma Romů hledajících bydlení. Zde už podstatně menší část mladých připisuje vylučování Romů z určitých lokalit či bydlení na ubytovnách a ve vyloučených lokalitách neochotě či neschopnosti Romů. U mladší cílové skupiny 15-30 let má tento názor jen polovina (53 %) a u starší 21-36 let 60 % dotázaných.

V sadě otázek jsme se také ptali, zda mladí lidé vnímají projevy rasismu spíše ze strany většinové společnosti či ze strany Romů. Odpovědi na tuto otázku jsou z celé sady nejvíce zaměřené do středu, tedy, značná část mladých lidí není přesvědčena, že by se dala označit jedna strana, která se zejména dopouští projevů rasismu. U mladších respondentů 15-30 let vidíme větší podíl těch, kteří vidí projevy rasismu zejména ze strany většinové společnosti (33 %). U starší cílové skupiny 21-36 let je tento názor méně častý (25 %).

Graf č. 28: stereotypy ve vnímání Romů v hlavních cílových skupinách, 2021 vs. 2014

P04A. Nízké vzdělání mnoha Romů je důsledek zejména ... P04B. Velká nezaměstnanost Romů je důsledek zejména ... P04C. Zadluženost některých Romů je důsledek zejména ... P04D. Časté vyloučení Romů (bydlení v ubytovnách, sociálně vyloučených oblastech apod.) je důsledek zejména ... P04E. Projevy rasismu existují zejména ...
 N = 1155 (2021); N=918 (2014); graf zobrazuje průměry na škále 1-5

Srovnání s rokem 2014 ukazuje v průměrech mírný posun, a to směrem k nižší toleranci a empatii vůči Romům. Zejména u otázky týkající se finanční situace Romů vidíme oproti roku 2014 značný posun, kdy zadlužení Romů zdůvodňovalo špatnou správou vlastních financí 57 % mladých lidí, v roce 2021 to bylo 70 %. Podobně negativně, ačkoli méně výrazně, se posunuly i názory na projevy rasismu a otázky bydlení. Názory na vzdělávání a zaměstnanost zůstávají bez výrazných změn.